

Sygn. akt: I C 3003/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Edyta Sikorska
Protokolant:	sekretarz sądowy Mirosława Koprowska

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2020 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. K.**

przeciwko (...) Związkowi (...) w K.

o ustalenie istnienia stosunku prawnego

I. ustala istnienie członkostwa R. K. w (...) Związku (...) w K.;

II. zasądza od (...) Związku (...) w K. na rzecz R. K. kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 3003/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 17 grudnia 2019r. powód R. K. na podstawie art. 189 kpc wniósł o ustalenie istnienia stosunku prawnego w postaci jego członkostwa w rolniczym zrzeszeniu (...) z siedzibą w K., wobec nieważności uchwały z dnia 10 września 2016r. w sprawie wykluczenia go ze struktur (...) wynikającej z podjęcia uchwały przez organ związku niewyposażony do podejmowania rozstrzygnięć w tym przedmiocie oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu wg. norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu R. K. wskazał, iż na Walnym Zjeździe Sprawozdawczo-Wyborczym (...) w dniu 10 września 2016r. na wniosek jednego z delegatów zjazdu podjęto uchwałę nr 3 – o wykluczeniu go ze struktur związku. Uchwała ta zapadła następującym stosunkiem głosów: za przyjęciem uchwały głosowało 31 osób, za jej odrzuceniem – 13 głosów, a 13 osób wstrzymało się od głosu. Powód podniósł, iż uchwała została podjęta przez organ rolniczego związku branżowego – Walny Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy, który nie miał kompetencji do jej podjęcia, albowiem organami mogącym podjąć uchwałę w tym przedmiocie zgodnie z treścią § 14 statutu (...) jest Zarząd (...) oraz K. (...). W opinii powoda wykluczenie go ze struktur (...) zainspirowane zostało przez ówczesnego Prezesa Zarządu (...) A. D. oraz członka Zarządu – K. R., przy udziale związanej z nimi grupy członków zrzeszenia, której głównym motywem działań nie jest dobro (...), a jej własny partykularny interes. Prezes Związku i osoby z nim współdziałające dopuściły się zdaniem powoda licznych nieprawidłowości w zarządzaniu finansami organizacji na szkodę K. Pszczelarskich

funkcjonujących w ramach (...), w tym w szczególności podczas transakcji zakupu leków na warrozę dla pszczół dofinansowywanej przez Agencję Rynku Rolnego w W..

Powód stwierdził, że legitymuje się interesem prawnym do stwierdzenia, iż pozostaje on członkiem rolniczego zrzeszenia (...), albowiem wykluczenie go ze struktur organizacji znacznie utrudniło mu realizowanie jego pasji i zainteresowań związanych z pszczelarstwem i hodowlą pszczół. Ewentualne uprawomocnienie się wyroku stwierdzającego jego roszczenie zgodnie z żądaniem pozwu pozwoli zabezpieczyć jego chroniony prawnie interes w postaci prawa do zrzeszania się, wyrażonego w art. 58 pkt 1 Konstytucji RP.

Powód wskazał, iż podczas Walnego Zjazdu Wyborczo-Sprawozdawczego (...) z dnia 10 września 2016r. podjęto również uchwałę nr 5, na mocy której ze struktur (...) wykluczony został L. S. (1), będący przewodniczącym jednego z kół pszczelarzy wchodzących w skład (...), który w owym okresie również aktywnie działał w celu wykrycia nieprawidłowości w prowadzonych przez (...) finansach oraz pociągnięcia do odpowiedzialności osób za taki stan rzeczy odpowiedzialnych. W lipcu 2017r. L. S. (1) skierował do tut. Sądu powództwo, w drodze którego wystąpił z żądaniem tożsamym co żądanie przedstawione w niniejszym pozwie. Postępowanie to, prowadzone pod sygn. akt I C 1729/18, zakończyło się wydaniem przez tut. Sąd orzeczenia w dniu 23 sierpnia 2019r., w całości uwzględniającego powództwo L. S. (1) (pozew – K.3-7).

Pozwany (...) Związek (...) w K. nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości.

W uzasadnieniu pozwany argumentował, że wg wiedzy zawartej w statucie (...) powód został wykluczony ze struktur (...) prawidłowo przez Walny Zjazd Delegatów. Nastąpiło to zgodnie ze statutem (...), który w § 22 pkt 2 mówi: „Do kompetencji Walnego Zjazdu Delegatów (...) należy: pkt 2 Przyjęcie sprawozdań Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego”. Na skutek złożonego sprawozdania i dyskusji Delegatów złożony został m.in. wniosek o wykluczenie powoda ze struktur (...). Wniosek przegłosowano: za wykluczeniem głosowało 31 Delegatów, przeciw 13, wstrzymujących 13. W tym momencie nie padł żaden inny wniosek dotyczący innego rozpatrzenia sprawy powoda, np. o skierowanie sprawy do kompetencji Zarządu (...), o co też wnosi powód. Walny Zjazd Delegatów kierując się § 20 pkt 1 skorzystał z uprawnień, że „Walny Zjazd Delegatów stanowi najwyższą władzę (...) i może podejmować wszystkie decyzje dotyczące działalności (...), co też uczynił w sprawie. Zarząd nie odnosi się do innych kwestii, ponieważ pozew dotyczy kompetencji Walnego Zjazdu Delegatów w sprawie wykluczenia członka związku z jego struktur (odpowiedź na pozew – K.32).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany (...) Związek (...) w K. jest dobrowolną, niezależną i samorządną organizacją społeczno-zawodową pszczelarzy działającą na podstawie ustawy z dnia 8 października 1982 roku o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz.U. Nr 32 poz. 2017). Posiada osobowość prawną.

Władzami (...) Związku (...) są: Walny Zjazd Delegatów (...), Zarząd (...), Komisja Rewizyjna i Sąd Koleżeński. Kadencja władz trwa 4 lata.

Do kompetencji Walnego Zjazdu Delegatów (...) należy:

1. Uchwalenie Statutu (...), regulaminów Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego oraz zarysu regulaminu dla K. (...).
2. Przyjęcie sprawozdań Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego.
3. Udzielenie Zarządowi absolutorium.
4. Wybór Delegatów do innych organizacji pszczelarskich.
5. Wybór Prezesa (...), członków Zarządu i ich zastępców, członków Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego.

6. Podejmowanie uchwał programowych pracy (...).
7. Rozpatrywanie odwołań od decyzji (...).
8. Uchwalenie wysokości składek członkowskich i produkcyjnych oraz wysokości świadczeń od K. na rzecz (...).
9. Decydowanie o nabyciu lub sprzedaży majątku ruchomego i nieruchomości (...).
10. Podejmowanie uchwały o rozwiązaniu (...) i przeznaczeniu jego majątku.
11. Przyznawanie godności członka honorowego (...).
12. Uchylenie uchwał podejmowanych w K., które są sprzeczne ze Statutem i uchwałami (...) lub przepisami prawa.

Do kompetencji i obowiązków Zarządu należy m.in. realizowanie uchwał Walnego Zjazdu Delegatów (...), reprezentowanie interesów (...) wobec władz, instytucji, sądów, organizacji i osób trzecich, wykonywanie innych zadań wynikających ze Statutu i działalności gospodarczej, a nie zastrzeżonych do kompetencji Walnego Zjazdu Delegatów oraz innych władz Związku.

W skład Zarządu (...) w K. wchodzi obecnie: A. D. jako prezes, wiceprezisi: S. N. i L. S. (2) , J. J. jako skarbnik, K. R. jako sekretarz oraz członkowie Zarządu w osobach: T. C., M. G., J. S..

Celem Związku jest wszechstronna działalność na rzecz pszczelarstwa, w tym szczególnie: integrowanie środowiska pszczelarskiego, szkolenie i inspirowanie postępu technicznego i organizacyjnego w pszczelarzeniu, reprezentowanie interesów pszczelarzy. (...) Związek (...) opiera swą działalność na społecznej pracy ogółu członków zrzeszonych w K. (...). Członkowie (...) mogą być zwyczajni lub honorowi. Członkowie zwyczajni to osoby fizyczne prowadzące hodowlę pszczół albo zajmujące się działalnością naukowo-badawczą w dziedzinie pszczelarstwa, które podpisały deklarację członkowską i należą do jednego z K. (...). O przyjęciu na członka decyduje uchwała Zarządu K. podjęta zwykłą większością głosów. Członkiem honorowym może być osoba fizyczna, która położyła szczególne zasługi dla rozwoju pszczelarstwa. Tytuł honorowego członka nadaje Walny Zjazd (...) na wniosek K. lub Zarządu (...).

Członek zwyczajny ma prawo: brać bezpośredni udział na Walnym Zebraniu K. z prawem głosu; wybierać i być wybieranym do władz K. oraz wybierać delegatów i być wybieranym jako delegat na Zjazd Delegatów (...), a na tym Zjeździe do innych organizacji pszczelarskich; korzystać ze wszystkich świadczeń związanych z działalnością (...) w zakresie hodowli pszczół, korzystać z majątku Związku w sposób zgodny z obowiązującymi zasadami.

Członek zwyczajny jest zobowiązany: stosować się do postanowień Statutu Związku oraz Regulaminu K. i uchwał podejmowanych przez władze Związku; brać czynny udział w pracach K., systematycznie podnosić swoją wiedzę fachową na szkoleniach i kursach organizowanych przez władze Związku; terminowo uiszczać składki członkowskie oraz inne opłaty wynikające z przynależności do K.; uczestniczyć w zebraniach K.; przestrzegać zasad etyki pszczelarza; prowadzić pasiekę zgodnie z zasadami oraz korzystać z usług służby weterynaryjnej w razie potrzeby; troszczyć się o dobro i mienie Związku.

Utratę członkostwa powodują: nieopłacenie składek członkowskich przez okres jednego roku; dobrowolne wystąpienie z K. udokumentowane w formie oświadczenia pisemnego; wykluczenie ze Związku za szkodliwe działanie, które zagraża dobremu imieniu organizacji, np. za próbę zagarnięcia mienia K. lub Związku.

Wykluczenie z K. następuje w przypadku: postanowienia Sądu Koleżeńskiego; podjęcia uchwały Zarządu (...) za naruszenie zasad Statutu (...). Uchwała o wykluczeniu wymaga bezwzględnej większości członków Zarządu, przy obecności co najmniej 50% jego składu.

R. K. był członkiem (...) Związku (...) w K..

W dniu 10 września 2016r. na Walnym Zjeździe Sprawozdawczo-Wyborczym Delegatów (...) Związku (...) w K. został złożony przez A. M. wniosek o wykluczenie R. K. ze struktur (...) Związku (...). Na Zjeździe obecnych było 58 delegatów z 64 delegatów wybranych. Za wnioskiem było 31 delegatów, 13 głosowało przeciw, 13 wstrzymało się od głosu.

Zarząd (...) Związku (...) w K. pismem z dnia 19 września 2016 roku poinformował W. F. – skarbnika Rejonowego K. (...) w S. o tym, że Walny Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy Delegatów (...) Związku (...) w dniu 10 września 2016r. podjął uchwałę nr 3 o wykluczeniu ze struktur (...) Związku (...), w związku z czym zwrócił się do Zarządu Koła (...) w S. o zwołanie w możliwie najbliższym czasie Nadzwyczajnego Walnego Zebrania K. w celu wyboru prezesa K. oraz delegata na Walny Zjazd (...).

Powyższy stan faktyczny sporządzono w oparciu o następujące dowody: kopie dokumentów złożonych przez (...) w K. w dn. 26 września 2016r. do Sądu Rejonowego w Kielcach Wydział X Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego – K.8-20,22-24, kopia pisma Zarządu (...) do W. F. – skarbnika Rejonowego K. (...) w S. z dn. 19.09.2016r. – K.21, wydruk ze strony internetowej K. (...) w Ł. – K.42, dokumenty znajdujące się w aktach sprawy sygn. I C 1729/18 tut. Sądu w postaci pisma z Sądu Rejonowego w Kielcach X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dn. 28.01.2019r. z odpisem statutu (...) K.106-117 w/w akt.

Powyższe dokumenty i kopie dokumentów nie były kwestionowane przez żadną ze stron, zatem zostały uznane za wiarygodne w całości, Sąd także nie znajduje podstaw, aby podważać je z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie R. K., kierując powództwo przeciwko (...) Związkowi (...) w K., domagał się ustalenia istnienia stosunku prawnego w postaci jego członkostwa w rolniczym zrzeszeniu (...) z siedzibą w K., wobec nieważności uchwały z dnia 10 września 2016r. w sprawie wykluczenia powoda ze struktur (...) wynikającej z podjęcia uchwały przez organ związku niewyposażony do podejmowania rozstrzygnięć w tym przedmiocie. Z żądaniem powoda kierowanym przeciwko uchwale wykluczającej go z członkostwa w Związku nie sposób się nie zgodzić.

Zgodnie z przepisem art. 189 kpc powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Nie budzi wątpliwości Sądu, iż powód posiada legitymację czynną do wystąpienia z niniejszym powództwem, albowiem jego interes prawny opiera się na jego członkostwie w pozwanym Związku, a wykluczenie go ze struktur uniemożliwia mu realizowanie działalności związkowej w zakresie pszczelarstwa.

Jak wynika ze statutu pozwanego, (...) Związek (...) w K. jest dobrowolną, niezależną i samorządną organizacją społeczno-zawodową, reprezentującą prawa i interesy pszczelarzy zrzeszonych w Związku. Działa na zasadzie rolniczego zrzeszenia branżowego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 października 1982 roku o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz.U.2019.491- tekst jedn.). Terenem działania Związku jest Województwo (...) i obszary do niego przylegające z województw: (...), (...) i (...), a jego celem zaś jest wszechstronna działalność na rzecz pszczelarstwa.

Stosownie do § 13 pkt 3 statutu (...) utratę członkostwa powoduje m.in. wykluczenie ze Związku za szkodliwe działanie, które zagraża dobremu imieniu organizacji, np. za próbę zagarnięcia mienia K. lub Związku.

Statut reguluje również jaki organ jest uprawniony do podjęcia decyzji o wykluczeniu. Jak wynika zatem z § 14 pkt 1 i 2 statutu (...), wykluczenie może nastąpić na podstawie postanowienia Sądu Koleżeńskiego lub podjęcia uchwały Zarządu (...) Związku (...) lub K. (...) za naruszenie zasad Statutu. Uchwała o wykluczeniu wymaga bezwzględnej większości członków Zarządu przy obecności co najmniej 50% jego składu (§ 14 pkt 3 statutu).

W niniejszej sprawie wykluczenie powoda ze Związku nastąpiło na Walnym Zjeździe Sprawozdawczo-Wyborczym Delegatów (...) Związku (...) w K. w dniu 10 września 2016r. poprzez poddanie pod głosowanie wniosku złożonego przez A. M.. W protokole z Walnego Zjazdu Sprawozdawczo-Wyborczego Delegatów (...) nie podano uzasadnienia złożonego wniosku ani uzasadnienia przyczyn wykluczenia powoda ze Związku (zob. K.14-14).

Zgodnie z § 22 statutu (...) do kompetencji Walnego Zjazdu Delegatów (...) należy:

1. Uchwalenie Statutu (...), regulaminów Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego oraz zarysu regulaminu dla K. (...).
2. Przyjęcie sprawozdań Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego.
3. Udzielenie Zarządowi absolutorium.
4. Wybór Delegatów do innych organizacji pszczelarskich.
5. Wybór Prezesa (...), członków Zarządu i ich zastępców, członków Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego.
6. Podejmowanie uchwał programowych pracy (...).
7. Rozpatrywanie odwołań od decyzji (...).
8. Uchwalenie wysokości składek członkowskich i produkcyjnych oraz wysokości świadczeń od K. na rzecz (...).
9. Decydowanie o nabyciu lub sprzedaży majątku ruchomego i nieruchomego (...).
10. Podejmowanie uchwały o rozwiązaniu (...) i przeznaczeniu jego majątku.
11. Przyznawanie godności członka honorowego (...).
12. Uchylanie uchwał podejmowanych w K., które są sprzeczne ze Statutem i uchwałami (...) lub przepisami prawa.

Zapis statutu (...) Związku (...) nie przewiduje zatem uprawnienia dla organu, jakim jest Walny Zjazd Delegatów (...), w postaci podejmowania uchwał o wykluczeniu członków. W ocenie Sądu enumeratywne wyliczenie w § 14 pkt 1 i 2 statutu (...) przypadków, na podstawie których następuje wykluczenie z K., powoduje, iż czynności podjęte w tym przedmiocie przez inne organy Związku dotknięte są nieważnością.

Z takim przypadkiem mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie, albowiem wykluczenie powoda ze struktur Związku nastąpiło na Walnym Zjeździe Delegatów, a nadto decyzja ta nie znalazła odzwierciedlenia w stosownej formie, bowiem uchwała nr 3 z dnia 10 września 2016r., o jakiej mowa w piśmie Zarządu (...) do W. F. – skarbnika Rejonowego K. (...) w S. z dn. 19 września 2016r. (kopia w/w pisma – K.21), nie istnieje fizycznie, co przyznał na rozprawie Prezes Zarządu (...) (protokół rozprawy z dn. 8.07.2020r. – K.43v). Wykluczenie powoda zawarte jest jedynie w protokole z Walnego Zjazdu Sprawozdawczo-Wyborczego Delegatów (...) Związku (...) z dnia 10 września 2016r. (zob. K.14-15), w punkcie 16 porządku obrad dotyczącym przyjęcia uchwał, w tym programowych oraz o wysokości składek (K.10), nadto nie zawiera nawet żadnego uzasadnienia (zob. K.15).

Nie zasługiwało w tym zakresie na uwzględnienie twierdzenie zawarte w odpowiedzi na pozew, iż Walny Zjazd Delegatów stanowi najwyższą władzę (...) i może podejmować wszystkie decyzje, w tym o wykluczeniu ze Związku (zob. K.32), albowiem uprawnienia tegoż organu są jasno sprecyzowane w statucie (...) Związku (...) w § 22 i nie przewidują możliwości podjęcia tego typu decyzji, które zgodnie z § 14 statutu są zarezerwowane wyłącznie dla Sądu Koleżeńskiego i Zarządu (...) lub K. (...). Należy zauważyć, iż to nie powoda należało żądanie skierowania sprawy jego wykluczenia do kompetencji Zarządu (...), jak zdaje się sugerować pozwany w odpowiedzi na pozew, wręcz przeciwnie – to do obowiązków pozwanego należało dopilnowanie, aby wykluczenie powoda ze Związku było dokonane przez uprawniony do tego organ.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd nie znalazł podstaw do wydania odmiennego rozstrzygnięcia niż zawarte w żądaniu pozwu i uwzględnił powództwo w całości na podstawie art. 189 kpc (pkt I wyroku). Przepis ten może stanowić podstawę prawną powództwa w niniejszej sprawie w świetle poglądu Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale z dnia 26 maja 1992r. sygn. akt III CZP 36/92 (LEX nr 612276), które to stanowisko Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie przyjmuje za własne.

Orzeczenie w pkt II wyroku oparto o przepisy art. 108 § 1 w zw. z art. 98 § 1 i 2 kpc. Ponieważ pozwany przegrał sprawę, zobowiązany jest zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu, na które składa się opłata od pozwu w wysokości 600 zł (K.3).

SSO Edyta Sikorska

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć powodowi

6.08.2020r.